

10 ערכים חינוכיים סדורים בסדר ליל הסדר

[מתוך הגדת אפיקומן בהפקת "ואהבת". ניתן להשיג]

10 ערכים חינוכיים סדורים בסדר ליל הסדר כמנוף לצאת מהמצרים ולהתרומם לכל השנה.

(בשמחת הבדיחות) שואלים תלמידים במצרים: כמה קבלתם? ומה הם עונים: 10.

כך גם שואלים יהודי שיצא משם: איך היה? - ומה הוא עונה: היה 10 {עשר המכות}

א. יחד: יחד של כל המשפחה יושבת ומסיבה לסדר, ונפגשים, וקוראים, ומשוחחים ושמחים (עם קרובים וידידים). יחד בחוויה הלאומית הקושרת את זיכרון העבר עם המצב בהווה, וסוללת את הדרך לעתיד של גאולה שלימה.

ב. הורים וילדים: נפגשים במצוות "והגדת לבנך". שאלות "מה נשתנה" והתשובה עליהן. לומדים בחברותא. מעניקים מעבירים את אוצר הדורות מאב לבן, מדור לדור, מפה לאוזן, מלב אל לב.

ג. עבודה עצמית: מתעלים מעל כל המיצרים והחשבונות והעייפות. "חייב אדם להראות את עצמו כאלו הוא יצא עתה מצרים". אולי זה נדמה כ"הצגה", אך זה יותר נכון ואמיתי להתעלות מהדמיון הנראה כאלו הוא המציאות, אל מה שהוא האמת שבחיים.

ד. וכאן הבן שואל: קיימת הדברות. קיימת פתיחות ונכונות לברר וללבן. קיים עידוד לשאול, כי לא הביישן למד ולא הקפדן מלמד. קיימת הערכה המעניקה יחס ומקום לילד, לתחושותיו, לרגשותיו, ולכל שאלותיו.

ה. אחריות חינוכית: "והגדת" גם כנגד ארבעה בנים, כי כך הם בני המשפחה כמו שלא כל האצבעות שוות. והאחריות מתקיימת מתוך נכונות של "את פתח לוי", לעודד, לגרות. ויש גם אחריות נוספת להיות שותף לחיי היום-יום במשפחה, לקהילה, לעם ולאומה כולה.

ו. תשומת לב: "לפי דעתו של הילד". לא מעמיסים, לא מאריכים, "לא עליך המלאכה לגמור...". אלא, מעוררים ומלהיבים בטוב טעם. ממחישים בהצגה, מעוררים בבדיחות הדעת הטובה, בחידות ופרסים מתאימים.

ז. יוזמה: מכינים לקראת הסדר, ובתוך הסדר מעודדים יוזמה. כמובן תוך זהירות שלא להפוך את ה"סדר" לשעת פעילות. פותחים "דיון" לשמוע תשובות ורעיונות, לומדים "לקח" בהשוואה אקטואלית לימינו, מפתיעים ב"הצגה", מפליגים ב"דמיון" לתיאור ימות המשיח והגאולה העתידה במהרה.

ח. רעיון: מעודדים ומכינים "דברי תורה" לקראת הסדר, ברעיון, משל, חידודים ורמזים. מעודדים את הילדים להכין את "ההגדה שלי" מאוסף ולקט נבחר.

ט. שותפות: מהיחד ועד לשותפות, בהכנות, בקריאה, בתשומת הלב לכל אחד ואחד. וכולם יחד, גדולים וקטנים, משתתפים במשחק, בחידה או בשירה.

י. שמחת חיים ותקווה טובה: שמחה בכל עת, בכל יום. שמחה שהיא הביטוי לאמונה וביטחון. חיוך, מראה טוב, הבעת פנים טובה מתוך טוב לב. לדעת תמיד להחמיא, לעודד, לומר מלים טובות, כסדר ההגדה "פותח בגנות – אך – מסיים בשבח". ומצווה להיות בשמחה תמיד, מתוך תקווה נאמנה כי "השְׁתָּא הָכָא – אך – לְשָׁנָה הַבָּאָה בְּאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל".